

Teza: Podstawa orzeczenia

Zgodnie z wymogiem przewidzianym w art. 410 k.p.k., wydając orzeczenie sąd nie tylko nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też nie wolno mu wydać orzeczenia jedynie na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego.

Sygn. akt **WO-110/17**

ORZECZENIE

z dnia 15 grudnia 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w składzie:

Przewodniczący: Dorota Szubielska /sprawozdawca/

Sędziowie: Wojciech Płóciennik

Elżbieta Gajda-Krynicka

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego M. Ł.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 grudnia 2017 r. odwołania z dnia 20 czerwca 2017 r. wniesionego przez obwinioną od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 13 marca 2017 r. sygn. akt D4/2016 uznającego radcę prawnego A. C. winną popełnienia zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego,

orzeka:

1.

uchyla orzeczenie OSD OIRP w Gdańsku w całości i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi;

2.

pozostawia OSD OIRP w Gdańsku rozstrzygnięcie o kosztach procesu w wysokości 1.200,00 (słownie złotych: jeden tysiąc dwieście).

UZASADNIENIE

OSD OIRP w Gdańsku orzeczeniem z dnia 13 marca 2017 r. uznał radcę prawnego A. C. winną tego, że:

1.

w okresie od 7 sierpnia 2013 r. do 19 listopada 2014 r. w G. nie złożyła pozwów zleconych przez A. O. i D. O. w sprawach o rozwód i alimenty tj. czynu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radach prawnych (Dz.U. 2016 poz. 233, 1597) w związku z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył jej karę dyscyplinarną nagany,

2.

podała nieprawdę, jakoby w sprawie o rozwód toczyło się postępowanie dotyczące zwolnienia od opłaty sądowej oraz jakoby zarówno pozew o rozwód jak i o alimenty był złożony w sądzie przed 19.11.2014 r. co stanowi przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 2016, poz. 233,

1597) w związku z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył jej karę dyscyplinarną nagany, oraz działając na podstawie art. 65¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 2016, poz. 233, 1597) wymierzył jej karę łączną nagany.

Ponadto zasądził od obwinionej na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku kwotę 1.521,80 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset dwadzieścia jeden złotych osiemdziesiąt groszy), tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Odwołanie od orzeczenia OSD złożyła obwiniona. Podniosła w nim szereg zarzutów naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie:

„1. art. 439 § 1 pkt 9 Kpk w zw. z art. 17 §1 pkt 9 Kpk, polegające na wydaniu orzeczenia w sprawie przy braku skargi uprawnionego oskarżyciela,

2.

art. 386 § 1 i 2 Kpk polegające na niepouczeniu obwinionej biorącej udział w rozprawie o przysługujących jej prawach,

3.

art. 187 Kpk polegające na nieodebraniu przyrzeczenia od świadka, bez uprzedniego uzyskania braku sprzeciwu stron w zakresie odstąpienia od odebrania przyrzeczenia,

4.

art. 190 § 1 Kpk polegające na niepouczeniu świadka o odpowiedzialności wynikającej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy,

5.

art. 170 Kpk polegające na oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy obwinionej, bez wydania w tym przedmiocie postanowienia oraz uzasadnienia oddalenia niniejszych wniosków,

6.

art. 6 Kpk w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP polegające na ograniczeniu obwinionej prawa do obrony we wszystkich stadiach postępowania,

7.

art. 7 Kpk błąd w ustaleniach faktycznych przez oparcie orzeczenia na niewiarygodnych źródłach dowodowych, których wiarygodność w żaden sposób nie została w toku postępowania potwierdzona, oraz sprzeczność wniosków z zebranymi dowodami – wyciągnięcie z przeprowadzonych dowodów tych wniosków, które z nich siłą obiektywnej przekonywalności nie wynikają, bądź niewyciągnięcie tych wniosków, które właśnie w taki sposób wynikają,

8.

art. 410 Kpk w zw. z art. 4 Kpk poprzez oparcie ustaleń faktycznych na dowodach nieujawnionych na rozprawie głównej oraz pominięcie w zakresie tych ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności i dowodów, które przemawiały na korzyść oskarżonego,

9.

art. 148 § 1 i ust. 2 i 3 Kpk poprzez sporządzenie protokołu rozprawy w sposób nie odpowiadający przebiegowi czynności przeprowadzonych na rozprawie, a ponadto z pominięciem treści i uzasadnienia postanowień wydanych na rozprawie.

10.

art. 424 § 1 i 2 Kpk, art. 410 Kpk i art. 92 Kpk poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób uniemożliwiający instancyjną kontrolę zaskarżonego orzeczenia, w tym poprzez powołanie się na dokonane ustalenia w sposób globalny, przywołanie dowodów przeprowadzonych w sprawie bez wskazania w oparciu o jakie dowody poczyniono konkretne ustalenia faktyczne oraz nieprecyzyjne wskazanie przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia faktów i nie przypisanie ich w sposób dokładny do poszczególnych zarzutów, nieomówienie lub tylko pobieżne omówienie powodów dla których dano wiarę jednym dowodom odmawiając jej innym;”

i w konsekwencji na podstawie art. 437 § 2 w zw. z art. 438 pkt 2 Kpk wniosła o:

„1) uchylenie zaskarżonego orzeczenia o umorzenie postępowania, albo

2)

zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionej, ewentualnie

3)

uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu przy OIRP w Gdańsku.”

Po przeanalizowaniu zarzutów odwołania Wyższy Sąd Dyscyplinarny (WSD) zdecydował, stosownie do art. 436 Kpk, ograniczyć rozpoznanie odwołania do zarzutu naruszenia „art. 6 Kpk w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji polegającego na ograniczeniu obwinionej prawa do obrony we wszystkich stadiach postępowania” oraz naruszenia art. 4 i art. 7 Kpk oraz art. 92, art. 170, art. 410, art. 424 §1 Kpk przez nieprawidłowe zastosowanie. Zdaniem WSD rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia.

W konsekwencji powyższego WSD zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne, ze względu na przytoczone wyżej zarzuty, ponieważ nie jest dopuszczalne niezrozumiałe pominięcie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia OSD z dnia 13.03.2017 r. oceny szeregu błędów popełnionych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego zawartych w uzasadnieniu postanowienia OSD z dnia 30.03.2016 r., w tym m. in. że nie przedstawił skutecznie obwinionej zarzutów.

Jeżeli postanowieniem z dnia 30.03.2016 r. OSD OIRP w Gdańsku uchylił postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego przy OIRP w Gdańsku o umorzeniu dochodzenia w punkcie 2 i przekazał sprawę Rzecznikowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania, to obowiązkiem OSD było zweryfikowanie, czy w ponownie przeprowadzonym postępowaniu ZRD wytkniętych mu błędów ponownie nie popełnił. Tymczasem OSD w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia sformułował sugestie co do prawidłowości wydanego przez OSD postanowienia z dnia 30.03.2016 r. bez próby wyjaśnienia, jakie ma to znaczenie i wpływ na rozstrzygnięcie.

Należy zgodzić się z obwinioną, która w odwołaniu podnosi, że Zastępcę Rzecznika w związku z postanowieniem OSD z 30 marca 2016 r., po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, winien zakończyć dochodzenie, zawiadomić o tym strony, z pouczeniem o prawie zapoznania się z aktami, a następnie złożyć wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego do OSD.

Zwróciła też uwagę, że OSD orzekający 13 marca 2017 r. wskazał, że zarządzeniem z 13 stycznia 2017 r. sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą D 4/16, (gdy sprawa niniejsza została zarejestrowana pod tą sygnaturą już 5 lutego 2016

r.). OSD wskazał też, że doręczył obwinionej wniosek ZRD, gdy ten sam wniosek został już doręczony obwinionej 17 lutego 2016 r., osobiście przed rozprawą OSD z 30 marca 2016 r.

W konsekwencji obwiniona zarzuciła w odwołaniu, że OSD dopuścił się do rozpoznania sprawy bez wcześniejszego zakończenia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego ponownego postępowania dyscyplinarnego, co jest tożsame z tym, że na dzień orzekania przez OSD brak było wniosku o ukaranie.

Ponadto obwiniona podniosła, że zaskarżone orzeczenie zapadło z naruszeniem przepisów art. 410 w zw. z art. 4 Kpk. Zgodnie z wymogiem przewidzianym w art. 410 Kpk, wydając orzeczenie sąd nie tylko nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też nie wolno mu wydać orzeczenia jedynie na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego. OSD wydając orzeczenie, musi poddać analizie wszystkie przeprowadzone dowody oraz wynikający z nich całokształt okoliczności sprawy. OSD przyjął, że obwiniona dopuściła się deliktu dyscyplinarnego w stosunku do D. O., jednak w żaden sposób nie wskazuje na podstawie jakich dowodów oparł swoje rozstrzygnięcie. W treści uzasadnienia orzeczenia OSD w żaden sposób nie powołuje się na dowód z zeznań tej osoby. W ocenie obwinionej działanie takie jest celowe, gdyż z protokołu rozprawy z dnia 3 marca 2017 roku wynika, że OSD postanowił dopuścić dowód z przesłuchania w charakterze świadka D. O., jednak ten świadek na rozprawie w dniu 3 marca 2017 nie był obecny. OSD nie przeprowadził więc tego dowodu, ani zgodnie z art. 392 Kpk nie odczytał zeznań tego świadka, a tym bardziej nie ustalił, czy ewentualnie strony składają sprzeciw w zakresie braku konieczności bezpośredniego przeprowadzenia tego dowodu. Wobec powyższego, z uwagi na fakt, że to ewentualnie D. O. był pokrzywdzonym w zakresie zleconych przez niego spraw trudno jest uznać za logiczne i uzasadnione wyrokowanie w sprawie, bez uprzedniego przeprowadzenia dowodu z jego przesłuchania.

Biorąc powyższe pod uwagę, po uwzględnieniu zarzutów zawartych w odwołaniu obwinionej, WSD uznał, że zaskarżone orzeczenie wydano bez uzasadnionych podstaw, i że zachodzi konieczność usunięcia istotnych braków i uchybień w postępowaniu przed Sądem I instancji oraz Rzecznikiem Dyscyplinarnym. Z tego powodu zaskarżone orzeczenie należało uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia OSD OIRP w Gdańsku i w konsekwencji pozostawić temu sądowi orzeczenie o kosztach procesu.